

Sygn. akt III UK 90/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania K. C.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.,
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 27 listopada 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 27 stycznia 2014 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. z 26 marca 2013 r. i oddalił odwołanie wnioskodawcy K. C. od decyzji pozwanego z 24 stycznia 2011 r., odmawiającej mu prawa do renty wobec niestwierdzenia niezdolności do pracy. Sąd Apelacyjny orzekł reformatoryjnie na podstawie zebranego w sprawie materiału. Przed Sądem Okręgowym opinię wydało czterech biegłych. Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe o ustne opinie uzupełniające biegłych sądowych z zakresu specjalności o kluczowym znaczeniu dla rozstrzygnięcia. Opinie uzupełniające ocenił jako pełne i wiarygodne. Ustalił, że wnioskodawca nie utracił zdolności do pracy w rozumieniu przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wnioskodawca zachował zdolność do wykonywania pracy zgodnej z wyuczonym zawodem i zdobytymi kwalifikacjami.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenia przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.): 1) art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 232 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd Apelacyjny dowodu z uzupełniającej opinii biegłego pulmonologa M.R., podczas gdy w zakresie kwestii istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. oceny zdolności wnioskodawcy do pracy, była ona całkowicie sprzeczna z opinią biegłej tej samej specjalności W.W., a nadto częściowo sprzeczna z opinią biegłej medycyny pracy A.J. i w konsekwencji oparcie zaskarżonego wyroku wyłącznie na opiniach biegłych, którzy złożyli ustne uzupełniające opinie przed Sądem Apelacyjnym, przy samodzielnym rozstrzygnięciu sprzeczności zachodzących między tymi opiniami a opinią biegłego M. R. w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie to wymagało wiadomości specjalnych; 2) art. 286 k.p.c. w związku z art. 232 zd. 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na niedostatecznym wyjaśnienia sprawy w zakresie okoliczności istotnych dla jej rozstrzygnięcia, a to na skutek oparcia ustaleń faktycznych na opiniach biegłych wydanych bez rozważenia podnoszonych przez ubezpieczonego zarzutów, z jakich powodów Sąd Apelacyjny uznał, że wszystkie zarzuty zostały przez biegłych rozpoznane lub też, że nie miały dla rozstrzygnięcia sprawy żadnego znaczenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. „wobec uznania, że w zakresie wszystkich przytoczonych podstaw kasacyjnych jest ona oczywiście uzasadniona”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadniczy mankament polega na odwołaniu się we wniosku do podstawy kasacyjnej. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych. Podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania. Podstawy kasacyjne nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Skarga skierowana jest do prawomocnego wyroku, a ściślej do prawa, które zostało naruszone (art. 398³ § 1

pkt 1 i 2 k.p.c.). Tłumaczy to szczególne wymagania stawiane podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. O ile zasadne podstawy kasacyjne prowadzą do uwzględnienia skargi (*a contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c.), to w przypadku podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. znaczenie ma inna, bo aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. We wniosku skarżący powinien więc samodzielnie (czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych) wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Po wtóre oparcie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. na zarzutach naruszenia tylko przepisów prawa procesowego nie pozwala stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Chodzi o brak zarzutów naruszenia prawa materialnego. Wszak w przypadku rozstrzygnięcia sporu wyrokiem, znaczenie w pierwszej kolejności ma prawo materialne, gdyż to ono wyznacza jakie postępowanie dowodowe było konieczne dla dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności, a wcześniej czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Sąd Apelacyjny wskazał na przepisy prawa materialnego, w szczególności definiujące prawne pojęcie niezdolności do pracy jako przesłankę prawa do renty (art. 12, 13, 57, 107 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). We wniosku (ani w podstawie kasacyjnej) skarżący nie zarzuca naruszenia prawa materialnego. Nie jest to bez znaczenia w ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż sąd powszechny nie przeprowadza wszystkich zgłoszonych przez stronę dowodów, gdy uznaje, że dotychczasowy materiał wyjaśnił sprawę do rozstrzygnięcia. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. ani art. 227 k.p.c. Prawo materialne stanowi więc punkt odniesienia dla procesowej podstawy kasacyjnej. Nie każde naruszenie przepisów prawa procesowego decyduje o zasadności skargi kasacyjnej, lecz tylko takie uchybienie, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje zaś prawo materialne. Nie inaczej analizuje się podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W sprawach o rentę z tytułu niezdolności do pracy ostatecznie to sąd decyduje o niezdolności do pracy, czyli o zastosowaniu prawa materialnego. Biegli zajmują się tylko kwestią faktyczną. Oczywiście za punkt odniesienia mają prawne pojęcie

niezdolności do pracy, jednak ich opinie nie przesądzają rozstrzygnięcia materialnego, czyli stosowania przepisów o rencie. W ustawie (k.p.c.) nie ma też ścisłego reżimu metodycznego, dotyczącego dowodu z opinii biegłych. Sprawa została rozpoznana z niemalym udziałem biegłych. Sąd Apelacyjny przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia wątpliwości. W takiej sytuacji nie można stwierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w związku 286 k.p.c. Sąd nie przeprowadza wszystkich dowodów wskazywanych przez stronę, gdyż uznaje, że sporne okoliczności zostały dostatecznie wyjaśnione do rozstrzygnięcia. Z tych przyczyn nie można mówić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na naruszenie art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. Podobnie gdy idzie o zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku wystarczająco klarownie przedstawia stan faktyczny i prawny rozstrzygnięcia. Z kolei przepis art. 233 § 1 k.p.c. bezpośrednio dotyczy ustalenia faktów lub oceny dowodów i dlatego w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej. Granicę ustaleń stanu faktycznego stanowi więc postępowanie dowodowe przed sądem pierwszej instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Skoro ustalono, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy, to nie ma podstaw do stwierdzenia, że zarzuty i argumentacja wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (pomijające prawo materialne), uzasadniają stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.